

รายงานแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

คำนำ

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างยาวนาน และผลกระทบที่เกิดขึ้นก็ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างมหาศาล ซึ่งสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น ได้พิจารณาแล้ว พบว่าการทุจริตคอร์รัปชันนั้นสามารถป้องกันได้ หากได้มีการพิจารณาถึงช่องว่างหรือความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในการดำเนินงานนั้นๆ และได้มีการกำหนดมาตรการเพื่อปิดช่องว่าง หรือความเสี่ยงที่พบเสีย

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต ขึ้นตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) เพื่อวิเคราะห์หาความเสี่ยง ในแต่ละกระบวนการงานของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น ที่อาจจะก่อให้เกิดการทุจริต โดยคัดเลือกเฉพาะกระบวนการที่มีความเสี่ยงสูง แล้วนำมาประมวลผลเพื่อพิจารณากำหนดมาตรการสำคัญ ในการป้องกันการทุจริตในการปฏิบัติงาน และเพื่อให้เกิดการบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้

คณะกรรมการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

๑

๒. วัตถุประสงค์

๑

บทที่ ๒

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การทุจริต

๒.๑ ความหมายของการทุจริต

๒ - ๓

๒.๒ รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

๓

๒.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต

๓ - ๕

บทที่ ๓

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต

ของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น

๓.๑ การพิจารณากระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริตหรือ
ที่อาจเกิดการทุจริต

๖

๓.๒ การพิจารณากระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาสรเสี่ยงต่อการทุจริตหรือ
ที่อาจเกิดการทุจริต

๖

๓.๓ ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

๖

๓.๔ แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

๖

ที่อาจเกิดการทุจริต

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับการทุจริต

๘ - ๙

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น

บทที่ ๕

การจัดการความเสี่ยงป้องกันการทุจริตของ

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น

๕.๑ มาตรการป้องกันกรณีการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
ที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ และเอื้อประโยชน์แก่พวกพ้อง

๑๐

๕.๒ มาตรการป้องกันกรณีการรับสินบน หรือประโยชน์อื่นใด

๑๐

๕.๓ มาตรการป้องกันกรณีการเบิกค่าตอบแทนที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ

๑๐

บทที่ ๑ บทนำ

๑. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การทุจริต หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of interest : COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ เพราะการมีการทุจริตเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์หลักขององค์กร หน่วยงาน สถาบันและสังคมต้องสูญเสียไปโดยผลประโยชน์ที่สูญเสียไปอาจอยู่ในรูปของผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม รวมถึงคุณค่าอื่น ๆ ตลอดจนโอกาสในอนาคตตั้งแต่ระดับองค์กรจนถึงระดับสังคม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานต้องดำเนินการป้องกันมิให้เกิดการทุจริตในหน่วยงาน โดยกลวิธีจัดการกับเรื่องนี้ก็คือ การบริหารความเสี่ยง(Risk Management) ซึ่งเป็นกลวิธีที่เป็นเหตุผลที่นำมาใช้ในการบ่งชี้ วิเคราะห์ ประเมิน จัดการ ติดตาม และสื่อสารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของหน่วยงาน หรือกระบวนการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อช่วยให้หน่วยงานลดช่องว่างที่จะนำพาให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันและลดอัตราความสูญเสียให้เหลือน้อยที่สุด ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการบริหาร และผลได้ผลเสียขององค์กร

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น ได้ตระหนักถึงปัญหาของการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะในการบริหารงานราชการที่ดีนั้น ต้องปราศจากการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ ฉะนั้น เพื่อให้เกิดการทำงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตในหน่วยงานขึ้น ภายใต้มาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) โดยรายงานฉบับนี้ จะเป็นการวิเคราะห์กระบวนการที่มีความเสี่ยงสูงที่สุด ๔ กระบวนการเท่านั้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบของการทุจริต
๒. เพื่อศึกษาแนวคิดและวิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงาน
๓. เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการที่มีความเสี่ยงสูงในการเกิดการทุจริตของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น
๔. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางในการจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในข้อ ๓
๕. เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น
๖. เพื่อตรวจสอบการบริหารงาน และการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ของ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น ไม่ให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

บทที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การทุจริต

๒.๑ ความหมายของการทุจริต

การทุจริต หรือการขัดกันของผลประโยชน์ (conflict of interest) คือ สถานการณ์ที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอันเป็นที่ไว้วางใจ (เช่น ทนายความ นักการเมือง ผู้บริหาร หรือผู้อำนวยการของบริษัทเอกชน หรือหน่วยงานรัฐ) เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว กับผลประโยชน์ทางวิชาชีพ (professional interests) อันส่งผลให้เกิดปัญหาที่เขาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเป็นกลาง/ไม่ลำเอียง การทุจริตที่เกิดขึ้นอาจส่งผลให้เกิดความไม่ไว้วางใจที่มีต่อบุคคลผู้นั้น ว่าเขาจะสามารถปฏิบัติงานตามตำแหน่ง ให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมจริยธรรม ได้มากน้อยเพียงใด

ภาษาไทยใช้อยู่ ๓ อย่าง คือ

๑. ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. การทุจริต
๓. ผลประโยชน์ขัดกัน

การทุจริต ความหมายของ สำนักงาน ก.พ. สถานการณ์ หรือการกระทำของบุคคล (ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร) มีผลประโยชน์ ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้อง จนส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำ ดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวทั้งเจตนาหรือไม่เจตนาหรือ บางเรื่อง เป็นการปฏิบัติสืบทอดกันมา จนไม่เห็นว่าจะเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใดพฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ของส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

แนวคิดของวิชาการ ให้ความหมายของการทุจริตไว้ ๔ ประการ ดังนี้

๑. ความหมายอย่างกว้างหมายรวมถึงการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อหน่วยงานหรือองค์การหรือต่อส่วนรวมแต่ดำเนินการตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเอง ครอบครัว และเพื่อนฝูง

๒. การทุจริตสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในหน่วยงาน ภาครัฐ องค์กรธุรกิจ สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรวิชาชีพต่างๆ โดยสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับนโยบายของชาติ หน่วยงานราชการ และองค์กรในระดับท้องถิ่น ดังนั้นการทุจริตจึงมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่ไม่กี่ร้อยบาทไปจนถึงนับหมื่นล้านบาท และในบางกรณีความเสียหายก็มีได้ปรากฏออกมาในรูปของที่เป็นวัตถุแต่ยังรวมถึงผลประโยชน์มิใช่วัตถุอีกด้วย

๓. การทุจริตมิได้จำกัดเฉพาะผลประโยชน์ของบุคคลเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการมีอคติในการตัดสินใจหรือดำเนินการอันมุ่งตอบสนองต่อผลประโยชน์ของหน่วยงานอีกหน่วยงานหนึ่งด้วย เช่น การที่บุคคลดำรงตำแหน่งซ้อนกันทั้งสองหน่วยงาน อันก่อให้เกิดการทับทบบทบาทที่ขัดแย้งกัน และมีการใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหนึ่งไปรับใช้ผลประโยชน์ของอีกหน่วยงานหนึ่ง

๔. “การฉ้อราษฎร์บังหลวง” และ “การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย” (Policy Corruption) ต่างก็เป็นรูปแบบหนึ่งของการทุจริต เนื่องจากทั้งสองรูปแบบต่างเป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่สำหรับมุ่งตอบสนองต่อผลประโยชน์ส่วนตัวและ/หรือพรรคพวก

กล่าวโดยสรุปแล้ว เมื่อผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับผลประโยชน์ส่วนรวมขัดกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จะต้องไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างสิ้นเชิง

๒.๒ รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมมีได้หลายรูปแบบไม่จำกัดอยู่เฉพาะในรูปแบบของตัวเงิน หรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของ ตัวเงิน หรือทรัพย์สินด้วย ทั้งนี้ John Langford และ Kenneth Kernaghan ได้จำแนกรูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม ออกเป็น ๗ รูปแบบ คือ

๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ และผลจากการรับผลประโยชน์นั้นส่งผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่
 ๒. การทำธุรกิจกับตัวเองหรือเป็นคู่สัญญา
 ๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณโดยใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์จากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานนั้นหาประโยชน์จากหน่วยงาน
 ๔. การทำงานพิเศษโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการสร้างความน่าเชื่อถือ
 ๕. การรู้ข้อมูลภายในแล้วนำข้อมูลไปหาประโยชน์ให้กับตนเองหรือผู้อื่น
 ๖. การใช้บุคลากรหรือทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตน
 ๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง
- ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา “ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.....” ทำให้มีรูปแบบเพิ่มเติมจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอีก ๒ กรณี คือ
๘. การใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism)
 ๙. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น

ดังนั้น การดำเนินงานเพื่อป้องกันการทุจริตภายในหน่วยงานจึงเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้หน่วยงานสามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยหน่วยงานจะต้องมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานหรือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่อาจเกิด การทุจริต ตลอดจนถึงจะต้องมีการสร้างระบบเพื่อป้องกันเรื่องการทุจริตหรือการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

๒.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต (Risk Assessment for Conflict of Interest)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่างๆ เพื่อประเมินโอกาส ผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ด้านการทุจริต ได้แก่ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (บุคลากร)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงและถูกดำเนินคดีอาญา
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงและถูกดำเนินคดีอาญา
๓	ปานกลาง	ถูกลงโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรงและถูกดำเนินคดีอาญา
๒	น้อย	ถูกลงโทษตามมาตรการทางปกครอง
๑	น้อยมาก	ถูกลงโทษตามมาตรการทางปกครอง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑-๓ คะแนน

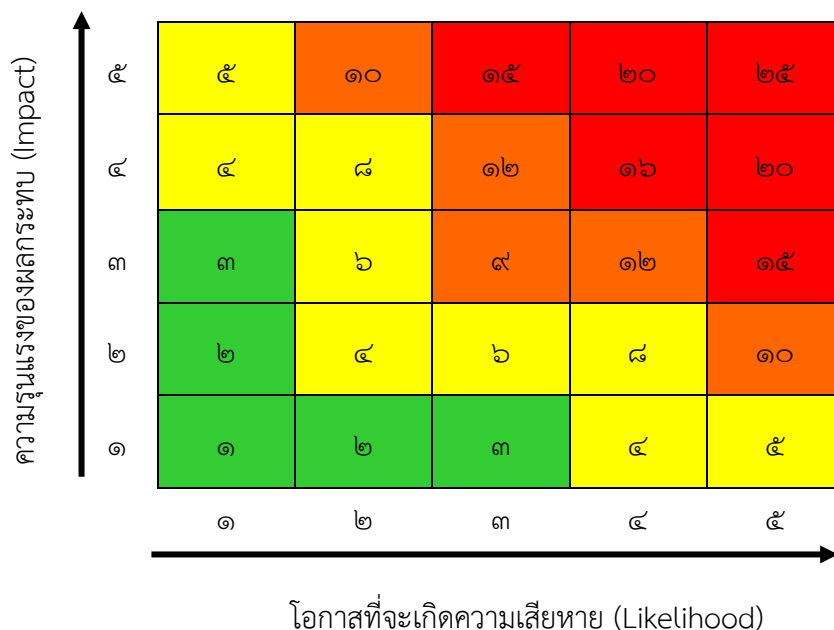
ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับสามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่งดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕-๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙-๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔-๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑-๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

บทที่ ๓

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น

๓.๑ การพิจารณากระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริตหรือที่อาจเกิดการทุจริต

จากการพิจารณาของ คณะกรรมการวิเคราะห์ความเสี่ยง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สูงเม่น พบว่ากระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรือเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริต ในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น มีดังนี้

๓.๑.๑ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง

๓.๑.๒ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม กล่าวคือ มีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกันการสร้างอุปสรรค

๓.๑.๓ กระบวนการที่มีช่องทางเรียกร้อง หรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ การพิจารณากระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาสร้ายต่อการทุจริตหรือที่อาจเกิดการทุจริต

๓.๒.๑ การรับ – จ่ายเงิน

๓.๒.๒ การบันทึกบัญชีรับ – จ่าย / การจัดทำบัญชีทางการเงิน

๓.๒.๓ การเบิกค่าตอบแทน

๓.๒.๔ การจัดทำโครงการฝึกอบรมศึกษาดูงานประชุมและสัมมนา

๓.๒.๕ การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ

๓.๒.๖ การใช้รถราชการ

๓.๒.๗ การจัดหาพัสดุ

๓.๒.๘ การกำหนดคุณลักษณะวัสดุครุภัณฑ์การกำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะเข้าประมูลหรือขายสินค้า

๓.๒.๙ การจัดซื้อจัดจ้างและการจ้างบริการ

๓.๒.๑๐ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง

๓.๒.๑๑ การตรวจรับวัสดุครุภัณฑ์

๓.๓ ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

๓.๓.๑ สูญเสียงบประมาณทางราชการ

๓.๓.๒ เปิดช่องทางให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหน้าที่ให้ผู้ปฏิบัติใช้ออกสภกระทำความผิดในทางมิชอบด้วยหน้าที่

๓.๓.๓ เสียชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

๓.๔ แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต

๓.๔.๑ การเสริมสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรของ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น ต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ เช่น

๑. การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณกระทรวงสาธารณสุข (MOPH Code of Conduct)
๒. เผยแพร่ค่านิยมสร้างสรรค์ให้แก่เจ้าหน้าที่
๓. จัดโครงการฝึกอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้กับเจ้าหน้าที่
๔. การส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาเป็นตัวอย่างที่ดี

๓.๔.๒ การป้องกันเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อหน่วยงานเช่น

๑. การแจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลที่โปร่งใสและเป็นธรรม
๒. การเผยแพร่หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
๓. การตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงาน

สาธารณสุขอำเภอสูงเม่น อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๔. จัดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (ใช้ข้อมูลระหว่าง เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ - เดือนกันยายน ๒๕๖๕)

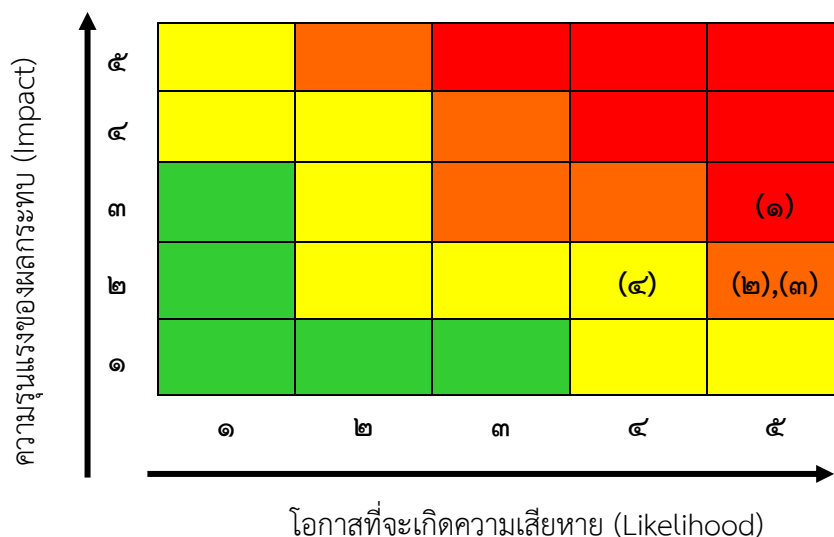
จากการวิเคราะห์กระบวนการที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรือที่อาจเกิดการทุจริต คณะกรรมการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น ได้พิจารณากำหนดกระบวนการที่มีความเสี่ยงสูงที่สุดที่ อาจเกิดการทุจริต ๔ ประเด็นหลักดังนี้

๑. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ
๒. การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์
๓. การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ (ทั้งในส่วนของผู้ขอเบิกและเจ้าหน้าที่ผู้เบิก)
๔. การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องในการจัดซื้อจัดจ้าง

โดยเมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้ว จึงนำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาส ที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบหรือความรุนแรงของความเสี่ยงต่อกิจกรรม หรือภารกิจของหน่วยงานว่า ก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใดในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะทำให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่จะต้องบริหารจัดการก่อน

ลำดับ	ปัจจัยความเสี่ยงในการเกิดทุจริต	โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความเสี่ยง
๑	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ	๓	๕	๑๕	(๑)
๒	การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์	๒	๕	๑๐	(๒)
๓	การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องในการจัดซื้อจัดจ้าง	๒	๕	๑๐	(๓)
๔	การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ (ทั้งในส่วนของผู้ขอเบิกและเจ้าหน้าที่ผู้เบิก)	๒	๔	๘	(๔)

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

จากแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านการทุจริตข้างต้น สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านการทุจริตของ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสว่างเม่น ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านการทุจริต

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ	ลำดับ ๑ (สูงมาก = ๑๕ คะแนน)
การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์	ลำดับ ๒ (สูง = ๑๐ คะแนน)
การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องในการจัดซื้อจัดจ้าง	ลำดับ ๓ (สูง = ๑๐ คะแนน)
การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ (ทั้งในส่วนของผู้ขอเบิกและเจ้าหน้าที่ผู้เบิก)	ลำดับ ๔ (ปานกลาง = ๘ คะแนน)

จากตารางวิเคราะห์ความเสี่ยงข้างต้น สามารถจำแนกระดับความเสี่ยงออกเป็น ๓ ระดับ คือ สูงมาก สูง และปานกลาง โดยสามารถสรุปข้อมูลการวิเคราะห์ความเสี่ยง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสว่างเม่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ (ใช้ข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ - เดือนกันยายน ๒๕๖๓) ได้ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	ปัจจัยความเสี่ยง
 เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง โดยมีมาตรการกำจัดการความเสี่ยง ไม่ให้เกิดขึ้นอีก ไม่ว่าจะเป็น ผู้ปฏิบัติงาน ระบบตรวจสอบ ผู้ควบคุมกำกับ	- กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ
 เสี่ยงสูง (High)	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง เพื่อลดความเสียหายและป้องกันมิให้ระดับความเสี่ยงเพิ่มขึ้น	- การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ - การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องในการจัดซื้อจัดจ้าง
 ปานกลาง (Medium)	จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง เพื่อลดความเสียหายและป้องกันมิให้ระดับความเสี่ยงเพิ่มขึ้น	- การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ (ทั้งในส่วนของผู้ขอเบิกและเจ้าหน้าที่ผู้เบิก)
 (Low)	-	-

บทที่ ๕

การจัดการความเสี่ยงป้องกันการทุจริต สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น

จากผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง เกี่ยวกับการทุจริตของ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น ในบทที่ ๔ คณะกรรมการวิเคราะห์ความเสี่ยง เกี่ยวกับการทุจริต สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น ได้พิจารณาแนวทางในการควบคุม หรือลดความเสี่ยงการเกิดการทุจริตในแต่ละประเด็น ดังนี้

๑.มาตรการป้องกันกรณีการดำเนินการเกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่เป็นไปตามระเบียบและเงื่อนไขแพคเกจ

๑.๑ ควบคุม กำกับ ดูแลเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และแนวทาง การจัดซื้อจัดจ้าง อย่างเคร่งครัด

๑.๒ ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้าน การจัดซื้อจัดจ้างจัดทำรายงานสรุปการจัดซื้อจัดจ้างรายเดือน หรือรายไตรมาส แล้วนำเสนอให้หัวหน้าส่วนราชการรับทราบทุกครั้ง

๑.๓ ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง รับรองถึงความไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ กับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง

๑.๔ ควบคุม กำกับ ดูแลให้เจ้าหน้าที่ทุกคน ให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างฯ อย่างเคร่งครัด

๒.มาตรการป้องกันกรณีการรับสินบน หรือประโยชน์อื่นใด

๒.๑ ผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ต้องตระหนักและให้ความสำคัญ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตาม มิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำการใด ๆ ในการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อป้องกันความเสี่ยงอันเกิดจากการทุจริต

๒.๒ ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และบุคลากร สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น ตามคู่มือการทุจริตของ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น

๒.๓ กรณีข้าราชการและบุคลากร สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น เรียกรับผลประโยชน์ และหรือรู้เห็นการเรียกรับผลประโยชน์ ของผู้หนึ่งผู้ใดใน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสูงเม่น ให้ดำเนินการประมวลจริยธรรมฯ โดยต้องรายงานเหตุการณ์ พร้อมพยานหลักฐาน (ถ้ามี) ต่อหัวหน้าส่วนราชการ และหรือคณะกรรมการจริยธรรมทันที

๒.๔ หากพบว่ามีกระทำความผิดต้องดำเนินการทางวินัย ละเมิด และอาญาอย่างเคร่งครัด

๓.มาตรการป้องกันกรณีการเบิกค่าตอบแทนที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ

๓.๑ ผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ต้องตระหนักและให้ความสำคัญ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตาม มิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำการใด ๆ ในการเบิกค่าตอบแทนต่าง ๆ ผิดให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบฯ ที่เกี่ยวข้องตลอดจน ถึงการรณรงค์ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ทุกท่าน และเสริมสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องดังกล่าวด้วย

๓.๒ กรณีการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายใด ๆ ไม่เป็นไปตามระเบียบราชการ อันเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเร็ว